

Vergaderjaar 2007–2008

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

AZ

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 13 februari 2008

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid¹ heeft naar aanleiding van de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 21 december 2007 houdende de beantwoording van commissievragen met betrekking tot de BNC-fiches over het Voorstel voor een Verordening tot instelling van een Stichting voor Opleidingen (herontwerp)² en de Mededeling inzake de verbetering van de lerarenopleiding³ de minister op 22 januari 2008 nogmaals een brief gestuurd met het verzoek de commissie nader te informeren over de reikwijdte van de bevoegdheden van de Europese Commissie op het onderwijsterrein. De minister heeft hierop bij brief van 12 februari 2008 geantwoord.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijke overleg.

De griffier a.i. van de commissie,
Van Oort

¹ Samenstelling:

Schuurman (CU), Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Dölle (CDA), voorzitter, Tan (PvdA), vicevoorzitter, Meulenbelt (SP), Ten Hoeve (OSF), Linthorst (PvdA), Biermans (VVD), Essers (CDA), Schouw (D66), Leijnse (PvdA), Thissen (GL), Slager (SP), Goyert (CDA), De Boer (CU), Asscher (VVD), Hillen (CDA), Laurier (GL), Hermans (VVD), Ten Horn (SP), Meurs (PvdA), Leunissen (CDA), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Lagerwerf-Vergunst (CU), Vliegenthart (SP) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

² Zie ook dossier E070118 op www.europapoort.nl

³ Zie ook dossier E070124 op www.europapoort.nl

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 22 januari 2008

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid heeft op 15 januari jl. met interesse kennis genomen van uw brief d.d. 21 december 2007 (kenmerk IB/2007/49534) met de beantwoording van haar vragen over twee BNC-fiches op onderwijsgebied.

Het Nederlandse standpunt over de European Training Foundation en de mededeling kwaliteit lerarenopleidingen is de commissie nu helder.

Meer in algemene zin ziet de commissie echter nog graag een verduidelijking van uw standpunt over de reikwijdte van de bevoegdheden van de Europese Commissie op onderwijsterrein tegemoet. In uw beantwoording stelt u, evenals als de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid, voorop dat de bevoegdheden van de Europese Commissie op het terrein van onderwijs *beperkt* zijn en dat *terughoudendheid* geboden is.

In de hiernavolgende alinea merkt u op dat u Europese initiatieven op onderwijsterrein in beginsel *welwillend* zult benaderen om afsluitend op te merken dat u EU-initiatieven *van geval to geval* zult beoordelen. De commissie verzoekt u daarom nader in te gaan op de verhouding tussen Europese en nationale bevoegdheden op onderwijsterrein en ziet graag aan de hand van voorbeelden verduidelijkt waar voor u de grens ligt tussen EU-initiatieven die een meerwaarde hebben voor Nederland en EU-voorstellen die zich begeven op terrein dat aan de individuele lidstaten is voorbehouden.

De leden van de commissie zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
A. H. M. Dölle

Den Haag, 12 februari 2008

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid van uw Kamer geeft in haar brief van 22 januari jl. aan met mijn brief van 21 december 2007 voldoende te zijn geïnformeerd over het Nederlandse standpunt ten aanzien van de ETF-herzieningsverordening en de mededeling lerarenopleiding. Wel ontvangt de commissie nog graag een verduidelijking van mijn standpunt over de reikwijdte van de bevoegdheden van de Gemeenschap op onderwijsterrein.

De juridische basis voor Europese initiatieven op onderwijsterrein wordt gevormd door artikel 149 (onderwijs) en artikel 150 (beroepsopleiding) van het EG-verdrag. Daarin is nadrukkelijk vastgelegd dat de Gemeenschap slechts ondersteunend en stimulerend ten opzichte van de lidstaten mag optreden op dit terrein. Maatregelen die de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten harmoniseren, zijn expliciet uitgesloten. Het Hervormingsverdrag brengt hierin geen verandering.

Naar mijn oordeel is de Europese Commissie zich terdege bewust van deze zeer beperkte rol die de Gemeenschap op grond van het Verdrag is toebedeeld. Het aantal voorstellen van de Commissie gebaseerd op deze rechtsbasis is dan ook zeer beperkt. In 2007 ging het om de Erasmus Mundus-11 beschikking (art. 149) en de ETF-herzieningsverordening (art. 150). Beide voorstellen vallen naar het oordeel van het Kabinet binnen de bevoegdheden van de Gemeenschap, zoals ook verwoord in de BNC-fiches die over deze voorstellen werden opgesteld.

Daarnaast was er nog een viertal mededelingen op het terrein van onderwijs. Deze mededelingen hadden betrekking op de lerarenopleiding, volwasseneneducatie, onderzoek naar taalvaardigheid en de Lissabon-indicatoren op het terrein van onderwijs en opleiding. Ook over deze mededelingen heeft u het afgelopen jaar BNC-fiches ontvangen waarin het oordeel van het Kabinet steeds is verwoord.

Op basis van deze concrete voorbeelden concludeer ik dat de Europese Commissie zich inderdaad terughoudend opstelt op onderwijsgebied en dat er geen aanleiding voor mij is om de grenzen van de verdeling van bevoegdheden tussen de Gemeenschap en de lidstaten anders te trekken dan ze nu liggen op grond van het Verdrag.

Ten aanzien van toekomstige voorstellen kan ik u toezeggen dat u kort na het verschijnen van ieder nieuw inhoudelijk voorstel een BNC-fiche zult ontvangen. Op die manier zal ik van geval tot geval kritisch bekijken of de Commissie zich terughoudend blijft opstellen en niet treedt buiten de grenzen van het Verdrag.

Bovendien zal ik nieuwe voorstellen beoordelen op hun meerwaarde. Zoals ik eerder al aangaf is het voor mij van belang dat Europees optreden meerwaarde heeft ten opzichte van een nationale aanpak. Er zijn op onderwijsgebied in mijn visie wel degelijk terreinen waarop dit het geval is. Zo kan het zinvol zijn om informatie over een onderwijsgerelateerd probleem dat in meerdere lidstaten speelt in Europees verband uit te wisselen («van elkaar leren») en resultaten van onderwijsbeleid onderling te vergelijken op basis van gemeenschappelijke indicatoren. Ook het op Europees niveau wegnemen van belemmeringen voor mobiliteit in de onderwijssector, het inzichtelijk en vergelijkbaar maken van behaalde kwalificaties en het stimuleren van uitwisselingen heeft mijns inziens meerwaarde. En natuurlijk speelt het onderwijs een voorname rol bij het halen van de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid, al moet daarbij direct worden aangetekend dat maatregelen die in dat verband worden genomen hoofdzakelijk op het niveau van de lidstaten zijn belegd.

Het is deze meerwaarde, in samenhang met inachtneming van de hier-

voor beschreven juridische uitgangspunten, die van cruciaal belang is bij mijn beoordeling van nieuwe Commissievoorstellen op onderwijsterrein. Wordt aan deze voorwaarden voldaan, dan stelt mij dat in staat nieuwe Europese voorstellen op onderwijsterrein welwillend te benaderen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R. H. A. Plasterk